

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027

(PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027)

PECTORE CO

„Pectore – Eco” Sp. z o.o.
ul. Dolnych Wałów 1 lok. 22
44-100 Gliwice

www.pectore-eco.pl

Gliwice, 12 marca 2022 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

SKŁAD AUTORSKI:

inż. Katarzyna Banaszak

mgr inż. Agnieszka Hobot

mgr inż. Magdalena Dołęga

mgr inż. Monika Gajda

lic. Monika Mazur

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
3. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW	13
4. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI	13
5. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	14
6. PROPOZYCJA METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZENIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ	14
7. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	19

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) (dalej ustawa OOS), do przyjętego dokumentu, tj.: Programu Regionalnego: Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, dołącza się pisemne podsumowanie.

Podsumowanie zawiera informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy OOS, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie;
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Zgodnie z zapisami art. 55. ust. 3 ustawy OOS, w podsumowaniu uwzględnia się informacje na temat rozwiązań alternatywnych.

2. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W Prognozie przeprowadzono analizę wpływu zapisów projektu Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 na poszczególne elementy środowiska i zdrowie ludzi. Zgodnie z zawartymi wnioskami w Prognozie, przyjęte założenia projektu Programu będą generować w większości pozytywne oddziaływanie na środowisko i ludzi. Działania inwestycyjne mogą być źródłem negatywnych, lokalnych wpływów, przede wszystkim na etapie ich realizacji. Natomiast w przyszłości, na etapie eksploatacji mogą powodować pozytywny efekt w odniesieniu do stanu środowiska naturalnego.

W Prognozie przedstawiono rekomendacje wynikające z przeprowadzonej analizy do projektu Programu poddanego konsultacjom społecznym:

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Tabela 1. Rekomendacje

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
1.	<p>I. W odniesieniu do CS i typów projektów:</p> <p>Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój potencjału służb publicznych poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych, w tym doposażenie magazynów przeciwpowodziowych, • wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach, na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin, • zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych; • opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; • projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027; 	<p>Realizacja projektów w obszarach wymagających wsparcia dla wzmocnienia środowiskowego efektu Programu- Rozważenie realizacji projektów w pierwszej kolejności w obszarach zagrożonych występowaniem zjawisk ekstremalnych, wskazanych w dokumentach planistycznych tj. Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborowi wody, Plany zarządzania ryzykiem powodziowym.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujmowania, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia w sytuacji zmniejszenia dostępnej ilości wody lub obniżenia jakości wody, będących skutkiem suszy lub w sytuacji, gdy infrastruktura jest niewydolna w warunkach fal upałów lub suszy itp., dla których zapewniony jest odpowiedni sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r., dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych; <p>II. W odniesieniu do przedsięwzięć z listy przedsięwzięć priorytetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych (2iv), • pakiet działań na rzecz wzmocnienia instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jako interwencji wspierającej krajowe i regionalne obszary strategicznej interwencji – adaptacja do zmian klimatu (2iv). 	
2.	<p>I. W odniesieniu do CS i typów projektów:</p> <p>Cel szczegółowy 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, • projekty z zakresu budowy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody realizowane w ograniczonym zakresie jako element kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową (w ramach KPOŚK) lub jako samodzielne projekty dla których zapewniony jest odpowiedni sposób zagospodarowania ścieków zgodny 	<p>Realizacja projektów w obszarach wymagających wsparcia dla wzmocnienia środowiskowego efektu Programu- Rozważenie realizacji projektów w pierwszej kolejności w obszarach stanowiących zlewnie jcw powierzchniowych i podziemnych zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych wskazane w projektach II aPGW.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	<p>z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r., dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty z zakresu modernizacji, naprawy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody, ograniczające straty w dostawach wody do spożycia, zmniejszające ryzyko wystąpienia awarii oraz zwiększające efektywność wykorzystania wody w gminach o liczbie ludności nie większej niż 15 tys. mieszkańców. 	
3.	<p>I. W odniesieniu do CS i typów projektów:</p> <p>Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych- w zakresie wszystkich typów projektów;</p> <p>Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju- w zakresie wszystkich typów projektów;</p> <p>Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej- w zakresie wszystkich typów projektów.</p> <p>II. W odniesieniu do przedsięwzięć z listy przedsięwzięć priorytetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiczne Lubelskie – poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze Województwa Lubelskiego poprzez wykorzystanie energii słonecznej i eliminację azbestu (2ii), 	<p>Realizacja projektów w obszarach wymagających wsparcia dla wzmocnienia środowiskowego efektu Programu- Rozważenie realizacji projektów w pierwszej kolejności w obszarach o stwierdzonym występowaniu zanieczyszczenia powietrza zgodnie z ocenami jakości powietrza wykonywanymi przez GIOŚ¹.</p>

¹ https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring_air_assessment_rating_info

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	<ul style="list-style-type: none"> • Pakiet działań na rzecz wzmocnienia działań na rzecz efektywności energetycznej w ramach partnerstw IIT (2i), • Pakiet działań na rzecz wzmocnienia instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jako interwencji wspierającej krajowe i regionalne obszary strategicznej interwencji – efektywność energetyczna (2i), • Pakiet działań na rzecz wzmocnienia działań na rzecz promowania OZE w ramach partnerstw IIT (2ii), • Pakiet działań na rzecz wzmocnienia instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jako interwencji wspierającej krajowe i regionalne obszary strategicznej interwencji – promowanie OZE (2ii), • Roztocze – kraina rowerów. Drogi pieszo-rowerowe w obszarze miejskim (2viii). 	
4.	<p>I. W odniesieniu do CS i typów projektów: Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej - w zakresie wszystkich typów projektów.</p> <p>II. W odniesieniu do przedsięwzięć z listy przedsięwzięć priorytetowych: <ul style="list-style-type: none"> • Ekologiczne Lubelskie – poprawa jakości środowiska naturalnego w obszarze Województwa Lubelskiego poprzez wykorzystanie energii słonecznej i eliminację azbestu (2ii). </p>	<p>Realizacja projektów w obszarach wymagających wsparcia dla wzmocnienia środowiskowego efektu Programu- Rozważenie realizacji projektów w pierwszej kolejności w obszarach, w których gospodarka odpadowa jest identyfikowana jako istotne źródło zanieczyszczenia elementów środowiska naturalnego lub stanowi realne zagrożenie dla osiągnięcia wyznaczonych dla tych elementów celów środowiskowych, np. w odniesieniu do wód powierzchniowych, wód podziemnych, obszarów chronionych.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
5.	<p>I. W odniesieniu do CS i typów projektów:</p> <p>Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tyś RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. 	<p>Rozważenie realizacji w pierwszej kolejności projektów dot. oczyszczalni ścieków, dla których planuje się rozwiązania proponowane w rozporządzeniu w sprawie ponownego wykorzystania wody².</p> <p>Propozycje te, z jednej strony pozwolą na skuteczne wyeliminowanie bądź maksymalne ograniczenie ewentualnych negatywnych oddziaływań wynikających z niedoborów wody i susz w rolnictwie, pozwolą na ograniczenie uciążliwości zapachowych i zapewnią odpowiednie standardy jakości powietrza atmosferycznego, z drugiej zaś przyczynią się do gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>
6.	<p>I. W odniesieniu do CS i typów projektów:</p> <p>Cel szczegółowy 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie tworzenia nowych, rozbudowa istniejących miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez roboty budowlane, modernizację, wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie, m.in. infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych (kąpieliska, 	<p>Rekomenduje się uzupełnienie o zapis:</p> <p>Planowane działania inwestycyjne w zakresie rozwoju oferty turystycznej i rekreacyjnej, powinny być realizowane z zachowaniem zasad zrównoważonej turystyki, ze szczególnym poszanowaniem cennych przyrodniczo obszarów, z jednoczesnym</p>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32020R0741> - aktualne na 03.2022

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	<p>plaże, pomosty, mola, przystanie wodne, bulwary, ścieżki rowerowe, ścieżki edukacyjne i dydaktyczne, promenady). Dopuszcza się realizację działań związanych z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów (m.in. budowa miejsc parkingowych) wyłącznie jako element projektu;</p> <ul style="list-style-type: none"> roboty budowlane, modernizacja szlaków turystycznych i wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami); <p>Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej; <p>Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej; <p>II. W odniesieniu do przedsięwzięć z listy przedsięwzięć priorytetowych:</p>	<p>stosowaniem rozwiązań i urządzeń minimalizujących presję ze strony turystów.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	<ul style="list-style-type: none"> • Roztocze – kraina rowerów. Drogi pieszo-rowerowe w obszarze miejskim (2viii), • Roztocze – kraina rowerów. Drogi pieszo-rowerowe w obszarze wiejskim (4vi), • Green Human Space – Kompleks Muzealno-Wystawienniczy (4vi), • Pakiet działań na rzecz partnerstw z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (5ii). 	
7.	Projekt programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	<p>Rekomenduje się rozszerzenie zakresu monitorowania Programu o dodatkowe wskaźniki pozyskiwane z Państwowego Monitoringu Środowiska, w celu pełniejszego monitoringu skutków realizacji Programu pod kątem wpływu na stan środowiska.</p> <p>Proponowane dodatkowe wskaźniki, zostały przedstawione w rozdziale 3 Prognozy. Wskaźniki te będą stanowić dodatkowe narzędzie (poza Programem) dla monitorowania wpływu realizacji Programu na obszarze województwa.</p>
8.	Projekt programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	<p>Przy ustalaniu kryteriów wyboru projektów istotne jest, aby promować rozwiązania proekologiczne, umożliwiające ograniczenie wykorzystania zasobów, zwłaszcza zasobów nieodnawialnych.</p>

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
		W ramach projektów obejmujących rozwój turystyki promowane powinny być projekty obejmujące zrównoważoną turystkę, uwzględniającą poszanowanie stanu środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych.
9.	Projekt programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027	Przy ustalaniu kryteriów wyboru projektów proponuje się promowanie zadań uwzględniających dodatkowe rozwiązania prośrodowiskowe, wpływające pozytywnie na środowisko w szerszym aspekcie aniżeli wynikającym z wymagań określonych w Programie (wartość dodana oferowana przez wnioskującego).

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Powyższe rekomendacje w miarę możliwości zostaną uwzględnione w ostatecznej wersji Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

W Prognozie odniesiono się również do aspektu rozwiązań alternatywnych. Jednakże ogólny poziom szczegółowości projektu Programu, uniemożliwia przeprowadzenie dokładnych analiz w zakresie możliwych rozwiązań alternatywnych. Natomiast podkreślono w dokumencie aspekty, na które trzeba zwrócić uwagę na etapie planowania, wyboru opcji realizacji działań, ich lokalizacji oraz sposobu funkcjonowania, tj.: aktualny stan środowiska naturalnego, określone dla poszczególnych komponentów cele, obowiązujące ograniczenia ze względu na ochronę poszczególnych komponentów środowiska, potrzebę minimalizowania negatywnych oddziaływań na każdym etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.

3. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

Prognoza oddziaływania na środowisko wraz z projektem programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 została przedłożona Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Lubelskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie w celu uzyskania opinii, zapewniając jednocześnie wypełnienie zobowiązań art. 54 ust. 1. ustawy OOS.

W dniu 16 lutego 2022 r. Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie, przekazał pozytywną opinię do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z pismem LPWIS znak WOOŚ.410.21.2022.KKO realizacja zadań Programu przyczyni się do poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców województwa lubelskiego.

W dniu 10 marca 2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie, pismem znak DNS-NZ.7016.21.2022, przekazał opinię do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Zgodnie z pismem RDOŚ w Lublinie, nie wniesiono uwag do przedłożonej dokumentacji.

4. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

Uwagi i wnioski do Prognozy oraz projektu Programu można było składać w okresie od 8 lutego 2022 r. do 1 marca 2022 r., w następujący sposób:

- elektronicznie poprzez wypełnienie i przesłanie na adres: konsultacjeprogram2021-2027@lubelskie.pl formularza uwag dostępnego na stronach internetowych: www.lubelskie.pl, www.umwl.bip.lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl;
- pisemnie na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, 20-151 Lublin, ul. Stefczyka 3b;

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

- ustnie do protokołu w siedzibie Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w Lublinie pod adresem: 20-151 Lublin, ul. Stefczyka 3b.

Informacja na temat terminu konsultacji została opublikowana:

- na stronach internetowych: www.lubelskie.pl, www.umwl.bip.lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl;
- poprzez upublicznienie na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie przy ulicy Grottgera 4, Czechowskiej 19 oraz Stefczyka 3b.

Ponadto, informacja została ogłoszona w dzienniku o zasięgu regionalnym na obszarze województwa lubelskiego (Kurier Lubelski), a także w następujących tygodnikach lokalnych: Kronika tygodnia, Słowo Podlasia, Super Tydzień Chełmski, Wspólnota Puławska, jak również w serwisach internetowych wymienionych tytułów.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych Prognozy wraz z projektem programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, nie wniesiono do Prognozy żadnych uwag czy wniosków. Do projektu Programu 6 podmiotów wniosło 28 uwag, przedstawionych w załączniku nr 1 do niniejszego podsumowania.

5. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przeprowadzone analizy w ramach niniejszej Prognozy nie wykazały możliwości wystąpienia oddziaływań o zasięgu transgranicznym. Dlatego nie wskazuje się potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznych oddziaływań.

Należy zaznaczyć, iż nie zwalnia to inwestorów z konieczności dokonania indywidualnej oceny oddziaływania pojedynczego projektu na poszczególne komponenty środowiska, która powinna zostać wykonana w ramach procedury związanej z pozyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

6. PROPOZYCJA METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEWODZENIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt.

Poszczególne cele polityki Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 będą monitorowane w ramach monitoringu rzeczowego przy pomocy wybranych wskaźników produktu oraz rezultatu. Dla wszystkich programów krajowych i regionalnych obowiązuje wspólna lista wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego, która umożliwia

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

agregację i porównanie wyników poszczególnych programów w ramach podejmowanych interwencji.³ Wskaźniki te są związane z oddziaływaniem projektów zarówno na środowisko przyrodnicze, jak i otoczenie społeczno - gospodarcze i mają wymiar rzeczowy.

W ramach zaproponowanego w projekcie Programu zestawu wskaźników, zidentyfikowano te, które mają charakter prośrodowiskowy i przedstawiono je w poniższej tabeli.

Tabela 2. Wskaźniki środowiskowe wskazane w projekcie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Wskaźnik	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika
Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu		
Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego		
Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	produktu
Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych	EUR	produktu
Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	ha	produktu
Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami	ha	produktu
Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby	rezultatu
Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami	osoby	rezultatu
Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)	osoby	rezultatu
Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej		
Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	km	produktu
Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków	km	produktu
Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	produktu
Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	osoby	rezultatu
Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	osoby	rezultatu

³ Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, Warszawa, listopad 2021 r.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Wskaźnik	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika
Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej		
Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów	tony/rok	produktu
Odpady poddane recyklingowi	tony/rok	rezultatu
Odpady wykorzystywane jako surowce	tony/rok	rezultatu
Cel szczegółowy 2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia		
Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	produktu
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	ha	produktu
Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody	szt.	produktu
Długość wspartych szlaków turystycznych	km	produktu
Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody	szt.	produktu
Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne	szt.	rezultatu
Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii		
Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych		
Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwo	produktu
Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej	szt.	produktu
Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej	m ²	produktu
Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych	szt.	produktu
Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)	MWh/rok	rezultatu
Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tona ekwiwalentu CO ₂ /rok	rezultatu
Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju		
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)	MW	produktu
Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu CO ₂ /rok	rezultatu

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Wskaźnik	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika
Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)	MWh/rok	rezultatu
Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej		
Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	osoby	produktu
Wspierana infrastruktura rowerowa	km	produktu
Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	produktu
Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego	użytkownicy	rezultatu
Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	użytkownicy	rezultatu

źródło: Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Lublin 11 marca 2022 r.

Ponadto, proponuje się w miarę możliwości i celowości dla zbadania efektów środowiskowych przyjętych celów szczegółowych, wprowadzenie dodatkowych wskaźników monitorujących skutki realizacji programu pod kątem wpływu na stan środowiska. Należy podkreślić, iż zaproponowane poniżej wskaźniki dotyczą monitoringu skutków realizacji Programu na stan środowiska, a nie monitoringu postępu w realizacji poszczególnych działań.

Tabela 3. Proponowane wskaźniki monitorowania skutków realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w zakresie stanu środowiska

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan wyjściowy	Częstotliwość monitorowania	Źródło danych	Pożądana zmiana
Klimat i powietrze					
Wskaźniki średniego narażenia na pył PM _{2,5} w miastach Polski	µg/m ³	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↓
Średnioroczne stężenie pyłu PM _{2,5} w badanych strefach (dla wskaźnika ochrona zdrowia)	µg/m ³	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↓
Średnioroczne stężenie pyłu PM ₁₀ w badanych strefach	µg/m ³	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↓

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Wskaźnik	Jednos- -tka miary	Stan wyjściowy	Częstotliwość monitorowania	Źródło danych	Pożąda na zmiana
(dla wskaźnika ochrona zdrowia)					
Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w badanych strefach (dla wskaźnika ochrona zdrowia)	ng/m ³	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↓
Punkty pomiarowe, w których nie odnotowano przekroczeń L _{DWN} ⁴	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↓
Wody powierzchniowe					
Dobry stan monitorowanych jcw p	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↑
Wody podziemne					
Dobry stan monitorowanych jcw p d	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	Państwowy monitoring środowiska	↑
Różnorodność biologiczna, flora i fauna oraz obszary chronione					
Właściwy (FV) stan siedlisk przyrodniczych	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	Państwowy monitoring środowiska	↑
Właściwy (FV) stan gatunków roślin	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	Państwowy monitoring środowiska	↑
Właściwy (FV) stan gatunków zwierząt	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	Państwowy monitoring środowiska	↑

⁴ L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, pory wieczoru oraz pory nocy

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+

Wskaźnik	Jednos- -tka miary	Stan wyjściowy	Częstotliwość monitorowania	Źródło danych	Pożąda na zmiana
Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	GUS, Bank danych lokalnych	↑
Krajobraz					
Stan geoekologiczny (Roztocze)	pkt	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	Państwowy monitoring środowiska	↑

źródło: opracowanie własne

Monitoring stanu środowiska w zakresie wód powierzchniowych, stanu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny, a także monitoring powietrza jest prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez GIOŚ. Realizowany jest on zgodnie ze Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020 – 2025. Monitoring i ocena stanu wód podziemnych wykonywane są przez Państwową służbę hydrogeologiczną, którą pełni Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB), na podstawie Programu monitoringu wód podziemnych. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska w ramach PMS prowadzony jest z różną częstotliwością. Nie wszystkie wskaźniki poddawane są corocznej ocenie. Monitoring w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny powinien być prowadzony nie rzadziej niż raz na 6 lat. Mając na uwadze powyższe, zaleca się przeprowadzenie monitoringu skutków realizacji programu w połowie jego realizacji oraz po jego zakończeniu. W odniesieniu do różnorodności biologicznej, zaleca się monitoring po zakończeniu realizacji programu.

7. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 – Uwagi i wnioski zgłoszone do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

Załącznik nr 2 – Opinia LPWIS;

Załącznik nr 3 – Opinia RDOŚ.